**Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2022-0256**
**(mr. dr. S.O.H. Bakkerus, voorzitter, mr. S.W.A. Kelterman,**
**mr. G.W.N.M. van Laarhoven, leden en mr. T.A. Tang, secretaris)**

| | |
|---|---|
| Klacht ontvangen op | : 22 juni 2021 |
| Ingediend door | : de heer [naam 1] en mevrouw [naam 2], verder te noemen de consumenten |
| Tegen | : Anker Insurance Company N.V., gevestigd te Groningen, verder te noemen de verzekeraar, waarbij de uitvoering van de rechtsbijstand is overgedragen aan SRK Rechtsbijstand B.V., gevestigd te 's-Gravenhage, verder te noemen de uitvoerder |
| Datum uitspraak | : 29 maart 2022 |
| Aard uitspraak | : Bindend advies |
| Uitkomst | : Vordering afgewezen |
| Bijlage | : Relevante artikelen uit de voorwaarden |

## Samenvatting

Rechtsbijstandverzekering. Klacht over dekking. De uitvoerder is niet verplicht rechtsbijstand te verlenen voor het conflict met de bestuurder omdat het conflict verband houdt met het faillissement van de aannemer. De klacht is ongegrond en de vordering wordt afgewezen.

## 1. De procedure

1.1 De commissie beslist op basis van haar reglement en op basis van de door partijen aan Kifid ingestuurde documenten inclusief bijlagen. Het gaat om: 1) de klachtbrief van de gemachtigde van de consumenten en het klachtformulier; 2) het verweerschrift van de uitvoerder; 3) de repliek van de gemachtigde van de consumenten en 4) de dupliek van de uitvoerder.

1.2 De consumenten zijn in deze zaak vertegenwoordigd door de gemachtigde mr. D.B. Holthinrichs.

1.3 De commissie is van oordeel dat het niet nodig is de zaak mondeling te behandelen. De zaak wordt daarom op grond van de stukken beslist.

1.4 Partijen hebben gekozen voor een bindend advies. Dit betekent dat partijen elkaar aan de uitspraak kunnen houden.

## 2. Het geschil

*Wat is er gebeurd?*

2.1 De consumenten hebben een particuliere rechtsbijstandverzekering bij de verzekeraar waarbij de uitvoering van de rechtsbijstand is uitbesteed aan de uitvoerder. Op de rechtsbijstandverzekering zijn onder andere van toepassing de voorwaarden EJP CNV 2021-01 (hierna: de voorwaarden). De voor dit geschil relevante artikelen zijn opgenomen in de bijlage bij deze uitspraak.

2.2 De consumenten hebben op 25 november 2020 een aannemingsovereenkomst gesloten met [bouwbedrijf]. Ter uitvoering daarvan hebben zij op 2 december 2020 € 15.893,56 aan [bouwbedrijf] betaald.

2.3 [bouwbedrijf] maakte deel uit van een groep van vennootschappen, [naam bouwbedrijf groep]. Op 9 maart 2021 zijn de vennootschappen van deze groep, waaronder ook [bouwbedrijf], failliet verklaard.

2.4 De consumenten hebben (uiteindelijk) een beroep op de rechtsbijstandverzekering gedaan omdat zij de (feitelijk) bestuurder van [bouwbedrijf] (hierna: de bestuurder) wilden aanspreken tot schadevergoeding uit onrechtmatige daad voor hun aanbetaling aan [bouwbedrijf] van € 15.893,56.

2.5 De uitvoerder heeft het verzoek om rechtsbijstand afgewezen, omdat het conflict met de bestuurder verband hield met het faillissement van de tegenpartij, [bouwbedrijf], en het conflict op grond van artikel 25 u van de voorwaarden niet onder de dekking van de rechtsbijstandverzekering viel.

2.6 Hierna hebben de consumenten zich bij de uitvoerder beklaagd over het afwijzende standpunt. Uitwisseling van standpunten tussen partijen heeft niet tot een oplossing van het geschil geleid.

*De klacht en vordering*

2.7 De consumenten vinden dat de uitvoerder hun rechtshulpverzoek voor het conflict met de bestuurder van [bouwbedrijf] ten onrechte heeft afgewezen en zij eisen dat de uitvoerder alsnog dekking verleent. Ook vorderen zij een proceskostenvergoeding. Ter onderbouwing van hun vordering hebben de consumenten het volgende aangevoerd.

2.8 Artikel 25 u van de voorwaarden is onduidelijk en onredelijk. Met het begrip tegenpartij wordt de indruk gewekt dat er sprake moet zijn van een partij waarmee de consumenten een juridische discussie hebben en waartegen zij juridische actie willen ondernemen. Het vergt veel meer begripsvermogen om onder tegenpartij ook een andere partij te scharen waartegen het verzoek om rechtsbijstand niet is gericht.

2.9 De uitvoerder hanteert een onjuiste lezing van artikel 25 u van de voorwaarden. Volgens de consumenten ziet dit artikel alleen op conflicten met een tegenpartij die failliet is en niet op conflicten met tegenpartijen die enig raakvlak vertonen met een faillissement van een andere partij. De omschrijvingen van de begrippen 'conflict' en 'tegenpartij' ondersteunen die lezing. De consumenten hebben geen conflict met [bouwbedrijf] en zij is dus geen tegenpartij. Nadat de curator hen had geïnformeerd over het faillissement van [bouwbedrijf] en het ontbreken van financiële middelen voor terugbetaling, heeft de curator hun vordering opgenomen op de lijst van crediteuren. De consumenten hebben zich in hun lot geschikt. De consumenten hebben wel een conflict met de (feitelijk) bestuurder van [bouwbedrijf]. Zij verwijten hem dat hij de solvabiliteit van de onderneming heeft geveinsd, dat hij zich schuldig heeft gemaakt aan selectief betaalgedrag en dat de onderneming verplichtingen aanging terwijl hij wist althans behoorde te weten dat die niet meer zouden worden nagekomen. Voor dat conflict met de (feitelijk) bestuurder hebben de consumenten een beroep op de rechtsbijstandverzekering gedaan. De (feitelijk) bestuurder is de tegenpartij van de consumenten en hij is niet failliet. Er is dus geen sprake van een faillissement van een tegenpartij in de zin van de voorwaarden.

2.10 De lezing van de uitvoerder van artikel 25 u van de voorwaarden is onlogisch en te ruim. De uitvoerder biedt de consumenten geen rechtshulp voor het conflict met de bestuurder terwijl het faillissement van [bouwbedrijf] geen negatieve gevolgen heeft voor het conflict met de bestuurder. De ratio achter artikel 25 u van de voorwaarden is dat een faillissement de rechtshulp frustreert en tot nodeloze kosten leidt. Gelet daarop is het begrijpelijk dat er in de voorwaarden een bepaling is opgenomen om nodeloze kosten te beperken of te voorkomen maar het is niet logisch dat de bepaling zich ook uitstrekt tot andere partijen die niet failliet zijn. Bij die lezing kan het faillissement een louter bijkomende omstandigheid zijn. Van de verzekeraar mag worden verwacht dat hij een dergelijke verstrekkende beperking van de dekking in zijn voorwaarden verduidelijkt indien hij dat zo bedoelt. Dat de lezing van de consumenten voor de hand ligt, blijkt volgens hen ook uit de laatste zin van artikel 25 u van de voorwaarden.

2.11 Ook verwijzen de consumenten naar vergelijkbare bepalingen in de voorwaarden van andere rechtsbijstandverzekeraars. Daarin wordt de dekking met name beperkt bij een faillissement van een verzekerde maar niet bij een faillissement van een tegenpartij. In dit kader verwijzen de consumenten naar het arrest van de Hoge Raad van 17 februari 2006.[1]

*Het verweer*

2.12 De uitvoerder heeft verweer gevoerd tegen de stellingen van de consumenten. Voor zover relevant zal de commissie bij de beoordeling daarop ingaan.

## 3. De beoordeling

3.1 De commissie moet de vraag beoordelen of het conflict tussen de consumenten en de bestuurder van [bouwbedrijf] onder de dekking van de rechtsbijstandverzekering valt.

*Wat is het juridisch kader?*

3.2 Voorop staat dat bij de uitleg van een schriftelijk contract, zoals in dit geval een verzekering, steeds van beslissende betekenis zijn: alle omstandigheden van het concrete geval, gewaardeerd naar hetgeen de maatstaven van redelijkheid en billijkheid meebrengen.[2] Over de voorwaarden in een consumenten-verzekeringsovereenkomst wordt meestal niet onderhandeld. Hebben partijen inderdaad niet onderhandeld over de voorwaarde(n) waarover zij van mening verschillen, dan geldt dat de uitleg van die voorwaarde(n) met name afhankelijk is van objectieve factoren, zoals de bewoordingen waarin de voorwaarde is gesteld, gelezen in het licht van de voorwaarden als geheel.[3] Deze uitlegmaatstaf is in deze zaak van toepassing.

3.3 Daarbij geldt dat bij een consumentenovereenkomst, zoals de onderhavige verzekering, de bepalingen voor de consumenten duidelijk en begrijpelijk moeten zijn opgesteld. Bij twijfel over de betekenis van een bepaling gaat de voor de consument meest gunstige uitleg voor. Dit is de zogenoemde contra proferentem-regel, die is opgenomen in artikel 6:238 lid 2, tweede zin, Burgerlijk Wetboek (BW).

*Is het conflict met de bestuurder in de voorwaarden van dekking uitgesloten?*

3.4 Volgens de uitvoerder is het conflict tussen de consumenten en de bestuurder in artikel 25 u van de voorwaarden van dekking uitgesloten.

---

[1] HR 17 februari 2006, ECLI:NL:HR:2006:AU9717, te vinden op www.rechtspraak.nl.
[2] HR 25 november 2016, ECLI:NL:HR:2016:2687 overweging 3.6, te vinden op www.rechtspraak.nl.
[3] HR 13 april 2018, ECLI:NL:HR:2018:601 overweging 3.3.2 en HR 28 september 2018, ECLI:NL:HR:2018:1800 overweging 3.7.5, te vinden op www.rechtspraak.nl

Anders dan de consumenten is de commissie van oordeel dat artikel 25 u van de voorwaarden duidelijk en niet voor meerdere uitleg vatbaar is. Artikel 25 van de voorwaarden begint met de vraag: "*In welke situaties krijgt u geen juridische hulp van ons?*" Sub u van dit artikel sluit aan op deze vraag en houdt in dat geen rechtshulp wordt verleend bij conflicten die verband houden met het faillissement van een tegenpartij van de verzekerde.

3.5 De woorden *"in verband met het faillissement van een tegenpartij van de verzekerde"* in artikel 25 u van de voorwaarden bieden geen aanleiding om aan te nemen dat alleen zijn uitgesloten conflicten met een failliete tegenpartij of conflicten waarbij de werking van het faillissementswet de behandeling belemmert. Er wordt op grond van artikel 25 u van de voorwaarden geen rechtshulp verleend als het conflict verband houdt met het faillissement van de tegenpartij. Dit verband is niet beperkt. Dat betekent echter niet dat elk verband met het faillissement van een tegenpartij reden voor uitsluiting is. Volgens vaste rechtspraak van de commissie mag dit verband niet te ver verwijderd zijn.[4] Of het faillissement de oorzaak is van een conflict, kan meehelpen bij het vaststellen van het verband maar is niet van doorslaggevende betekenis. Of een conflict in verband met het faillissement van een tegenpartij staat, hangt af van de omstandigheden van het geval dat voorligt.

3.6 Dat er tussen de consumenten en [bouwbedrijf] een conflict bestond, blijkt voldoende uit het klachtdossier. De consumenten hebben een aannemingsovereenkomst met [bouwbedrijf] gesloten en de consumenten hebben vervolgens een aanbetaling gedaan. Op haar beurt is [bouwbedrijf] haar verplichtingen jegens de consumenten in het geheel niet nagekomen en is zij failliet gegaan. De consumenten hebben zich bij de curator in het faillissement van [bouwbedrijf] gemeld. Deze omstandigheden zijn voldoende om van een conflict met [bouwbedrijf] te kunnen spreken. Aan het bestaan van het conflict doet niet af dat de consumenten zich uiteindelijk hebben geschikt naar de situatie. Dit betekent alleen dat zij ervoor hebben gekozen het conflict verder te laten rusten. Dit betekent dat [bouwbedrijf] valt aan te merken als tegenpartij in de zin van de voorwaarden.

3.7 De consumenten verwijten de bestuurder dat hij de solvabiliteit van [bouwbedrijf] heeft geveinsd, dat hij selectief betaalgedrag van [bouwbedrijf] heeft bewerkstelligd en dat hij [bouwbedrijf] verplichtingen heeft laten aangaan terwijl hij wist althans behoorde te weten dat [bouwbedrijf] die niet zou kunnen nakomen.

---

[4] *Kifid GC 2016-476 overweging 4.2 en Kifid GC 2021-0511 overweging 3.3, te vinden op www.kifid.nl.*

Alle verwijten, ongeacht of deze zijn aan te merken als een onrechtmatige daad, zijn gebaseerd op of vloeien voort uit de omstandigheid dat [bouwbedrijf] haar verplichtingen jegens de consumenten uit de aannemingsovereenkomst niet is nagekomen vanwege haar insolventie en haar faillissement. Het conflict met de bestuurder staat daarom in nauw verband met het faillissement van [bouwbedrijf]. Van een te ver verwijderd verband kan niet worden gesproken.

3.8 De commissie ziet ook geen aanleiding te oordelen dat het beroep op artikel 25 u van de voorwaarden naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is. Het staat een verzekeraar namelijk in beginsel vrij met de dekkingsomschrijving de grenzen te bepalen waarbinnen hij bereid is dekking te verlenen. Alleen onder uitzonderlijke omstandigheden is een afwijking van dit uitgangspunt gerechtvaardigd en kan een verzekeraar geen beroep op een dekkingsbeperking doen.[5] Dergelijke uitzonderlijke omstandigheden zijn niet gesteld en ook niet gebleken. Dat andere rechtsbijstand-verzekeraars geen dekking verlenen bij een faillissement van een verzekerde maar wel dekking verlenen bij een faillissement van een tegenpartij betekent niet dat het beroep van de uitvoerder op artikel 25 u van de voorwaarden onaanvaardbaar is.

3.9 Het voorgaande leidt tot de conclusie dat de uitvoerder het verzoek om rechtsbijstand mocht afwijzen. De klacht is dus ongegrond en de vordering zal worden afgewezen.

## 4 De beslissing

De commissie wijst de vordering af.

*Deze uitspraak is een bindend advies. Tegen deze uitspraak kunt u beroep instellen bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening als wordt voldaan aan de vereisten van artikel 2 van het Reglement van de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. Voor het instellen van beroep geldt een termijn van zes weken na verzending van deze uitspraak. Het reglement van de commissie van beroep en meer informatie over het instellen van beroep kunt u vinden op de website www.kifid.nl/in-beroep-gaan-bij-kifid.*

*Binnen twee weken na de verzenddatum van deze uitspraak kunt u een schriftelijk verzoek indienen tot herstel van vergissingen in de uitspraak zoals schrijffouten, een verkeerde naam/datum of rekenfouten. De beslissing van de geschillencommissie in de uitspraak kan hiermee niet ter discussie worden gesteld. Binnen een maand na de verzenddatum van de uitspraak kunt u een schriftelijk verzoek indienen om de uitspraak aan te vullen als u vindt dat de geschillencommissie niet heeft beslist over alle onderdelen van uw vordering. Dit ziet niet op de situatie waarin u meent dat de geschillencommissie in haar uitspraak niet uitdrukkelijk al uw argumenten, ter onderbouwing van uw vordering, heeft behandeld. Meer informatie hierover staat in artikel 40 van het reglement van de geschillencommissie, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten.*

[5] HR 6 november 2020, ECLI:NL:HR:2020:1736 overweging 3.1.2, te vinden op www.rechtspraak.nl.

**Bijlage - Relevante artikelen uit de voorwaarden**
**EJP CNV 2021-01**

**24 In welke situaties heeft u recht op juridische hulp?**
U krijgt alleen juridische hulp bij conflicten die te maken hebben met:
(…)
l. Schade als gevolg van een onrechtmatige daad van een ander;
(…)
**Uitsluitingen**

**25 In welke situaties krijgt u géén juridische hulp van ons?**
Er zijn ook situatie waarin situaties waarin u geen juridische hulp van ons krijgt. Wij vergoeden dan ook geen kosten. Deze situaties staan in afspraak 8 en in deze afspraak:
(…)
u. U heeft een conflict in verband met (de aanvraag van) het faillissement, de surseance van betaling, de schuldsanering en/of het financiële onvermogen van u of uw tegenpartij. Hieronder vallen ook conflicten met betrekking tot de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (WSNP). Behandelen wij op dat moment een conflict voor u dan kunnen wij de behandeling van dat conflict stoppen;
(…)

**Begrippenlijst**
**Deze begrippenlijst hoort bij uw verzekeringsafspraken. U kunt hieronder lezen wat wij met deze woorden bedoelen.**
(…)
**Conflict**
a. Een verschil van mening tussen een verzekerde en een andere partij over de rechten en verplichtingen of mogelijke juridische gevolgen, die voortvloeien uit een gebeurtenis, waardoor een verzekerde behoefte aan rechtsbijstand heeft.
b.
Heeft u meerdere conflicten die onderling verband met elkaar hebben? Of met dezelfde gebeurtenis als oorzaak? Dan beschouwen wij deze conflicten samen als één conflict.
(…)

**Tegenpartij**
Dit is/zijn de andere partij(en) met wie u een conflict heeft.
(…)